

Z a ł ą c z n i k

do Uchwały Nr XXXVI/344/09

Rady Miejskiej w Płotach

z dnia 19 listopada 2009 r.

G M I N N Y

P R O G R A M P R O F I L A K T Y K I

I R O Z W I Ą Z Y W A N I A

P R O B L E M Ó W A L K O H O L O W Y C H

I P R Z E C I W D Z I A Ł A N I A

N A R K O M A N I I

N A R O K 2 0 1 0

Spis treści:

I PLAN OGÓLNY

1. Podstawy prawne do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.
2. Wprowadzenie.
3. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Płoty.
4. Główne cele programu.

II PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

III PRELIMINARZ WYDATKÓW (ALKOHOLIZM)

IV PRELIMINARZ WYDATKÓW (NARKOMANIA)

I PLAN OGÓLNY

1. PODSTAWY PRAWNE DO OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

- **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.)**
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty przez Radę Ministrów,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęty przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego.
- **Ustawa z dnia 29.07.2005 o Przeciwdziałaniu Narkomanii Dz.. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).**

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy oraz w oparciu o Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień został opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałaniu Narkomanii dla **gminy Płoty na rok 2010.**

2. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (z późniejszymi zmianami) oraz Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada szereg obowiązków na organy władzy i administracji państwowej oraz na jednostki samorządu terytorialnego.

„Organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości , przeciwdziałanie powstaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy”.

Alkoholizm – jedno z najbardziej typowych uzależnień w naszym kraju i chyba największy nasz problem społeczny .Szacuje się ,że w Polsce jest około miliona osób uzależnionych , natomiast około trzech milionów stale alkoholu nadużywa.

Alkoholizm to choroba , która budzi silne emocje : pogardy – bo dlaczego po prostu nie weźmie się w garść ? , niepokoju – co zrobić jak coś zawali przez picie , udawać że się nie widzi czy zwrócić uwagę ? , litości , współczucia , złości – jak długo tak można ? itp.

Alkoholizm – to choroba , to znaczy , że potrzebne jest leczenie , profesjonalna pomoc , a nie kazania , ośmieszanie , zawstydzanie i unikanie , że nie ma problemu.

Ważne jest ,żeby wiedzieć kiedy sięganie po alkohol jest pijaństwem, nadużywaniem , a kiedy już uzależnieniem .

3. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ W GMINIE PŁOTY

W gminie Płoty nie prowadzono dotychczas specjalistycznej diagnozy rozmiarów problemów uzależnień metodą naukową. Z obserwacji i badań ogólnokrajowych można przyjąć, że problem nie odbiega od średniej krajowej.

Najważniejsze rodzaje problemów związanych z uzależnieniem to:

- Szkody występujące u osób pijących – uszkodzenie zdrowia u osób nadmiernie pijących, uszkodzenia rozwoju psychofizycznego u upijających się nastolatków, uzależnienie od alkoholu i narkotyków osób dorosłych i nastolatków,
- Szkody występujące u członków rodzin dotkniętych patologią – schorzenia somatyczne, zaburzenia emocjonalne, obniżenie poziomu ekonomicznego rodziny, demoralizacja,
- Dezorganizacja pracy spowodowana piciem alkoholu – absencja w pracy i wypadki, obniżenie wydajności pracy, tendencja do utrzymywania się w sytuacji bezrobotnego,
- naruszanie prawa i porządku – prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, lub po zażyciu narkotyku ,obniżenie poziomu bezpieczeństwa, kradzieże i akty wandalizmu spowodowane zaburzeniami zachowania, występowanie przemocy w rodzinie i środowisku społecznym, zagrożenie wykluczeniem społecznym.

- przestępstwa i wykroczenia związane z obrotem alkoholem, nielegalna sprzedaż i produkcja, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym oraz na kredyt, reklama i propagowanie napojów alkoholowych, nielegalne obroty, wytwarzanie, przetwarzanie i posiadanie substancji , których używanie może prowadzić do narkomanii.

Opisane zjawiska występują w każdej społeczności. Występują także na terenie naszego miasta i gminy. Na ogół jednak nie zdajemy sobie sprawy z ich rozmiarów.

Uzależnienie jest chorobą całej rodziny i nie można się do niego w zdrowy sposób przystosować. Osoba uzależniona wprowadza w swoją rodzinę kilka reguł . Oczywiście nie są to reguły zaplanowane ale reguły związane z nałogiem. Bardzo często taką regułą jest milczenie czyli wspólne ukrywanie alkoholizmu. Poza tym rodzina bardzo często staje się obiektem znęcania , traci zdolność zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych takich jak : potrzeba bezpieczeństwa , miłości , a także potrzeb materialnych .

Czynniki te skłaniają rodziny do korzystania z zasiłków z pomocy społecznej.

Koszty utrzymania tego typu osób rosną, dlatego tak istotne jest propagowanie wśród tej grupy osób, informacji dotyczących problemów alkoholowych i narkomanii , promowanie zdrowych postaw.

4. GŁÓWNE CELE PROGRAMU

Szkody wynikające z uzależnień od alkoholu i narkotyków występują w bardzo różnych obszarach rzeczywistości. W celu lepszej realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i przeciwdziałaniu narkomanii konieczne jest:

- zmniejszenie ilości spożywanego alkoholu przez młodzież poprzez: ograniczenie im możliwości zakupu i spożycia alkoholu, wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych i metod uczenia postaw i umiejętności służących zdrowemu stylowi życia, interwencje profilaktyczne w grupach podwyższonego ryzyka – głównie wśród dzieci z rodzin patologicznych, mieszkańców internatów, edukację rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji,
- zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnienia przez uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwój procesu uzależnienia, uczenia osobistych umiejętności kontrolowania rozmiarów szkód, zwiększanie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania wynikających z uzależnień.
- zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków poprzez wprowadzenie do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej metod wczesnego diagnozowania zagrożeń zdrowotnych poprzez edukację społeczną na temat sytuacji i czynników ryzyka oraz sposobów zapobiegania zagrożeniom uzależnień.

- zmniejszenie ilości zaburzeń życia rodzinnego (przemocy i zaniedbań) poprzez zwiększanie skuteczności interwencji prawno – administracyjnych -- zwiększenie dostępności skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej dla członków tych rodzin, inicjowanie i wspieranie stowarzyszeń obrony przed przemocą. W Gminie Płoty działania te wspierane są w Punkcie Konsultacyjnym i w Klubie Abstynenta „Wrzos” . Z terapii mają możliwość skorzystania osoby uzależnione i współuzależnione .
- zmniejszenie ilości wypadków oraz strat ekonomicznych spowodowanych nietrzeźwością i narkomanią w pracy poprzez edukację nadzoru w zakresie wczesnego rozpoznawania i interwencji, poprzez ułatwianie pracownikom uzależnionym dostępu do profesjonalnych placówek odwykowych i środowisk wzajemnej pomocy,
- tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji gminnego programu poprzez przygotowanie i wspieranie realizacji programów profilaktycznych, wsparcie materialne i edukacyjne oraz lokalowe dla podmiotów niepaństwowych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów uzależnień.

Narkomania – to stałe lub okresowe przyjmowanie w celach nie medycznych środków odurzających lub psychotropowych albo środków zastępczych , w wyniku czego może powstać zależność.

Narkomanię cechują cztery ważne cechy :

- przemożność (bardzo trudno przeciwstawić się jej , jest to uczucie nieprzyjemne , domaga się ulgi)
- podstawowość (narkotyki są ważniejsze niż rodzina , przyjaciele , a nawet i życie)

- automatyzm (głód narkotykowy przychodzi nagle , w różnych sytuacjach)
- trwałość (nie można liczyć na to ,że głód narkotykowy więcej się nie pojawi)

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy obejmujących:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej , edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych w placówce wsparcia dziennego.
- udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej.

Integralną częścią programu jest harmonogram zadań i preliminarz wydatków na realizację tych zadań.

II PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Edukacja wybranych grup zawodowych do współpracy i realizacji zadań programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach i konferencjach.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - telefon zaufania,
 - punkt konsultacyjny,
 - prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy,
 - udzielanie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie – hotel,
 - udzielanie pomocy dzieciom z rodzin, w których występują w/w problemy, (placówki wsparcia dziennego, obozy, kolonie, półkolonie,),
 - paczki świąteczne.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży poprzez:
 - finansowanie programów profilaktycznych,

- zamawianie i finansowanie spektakli teatralnych,
- przekazywanie stosownej literatury,
- udzielanie pomocy finansowej,
- udzielanie pomocy finansowej klubom sportowym (zakupywanie sprzętów i obuwia sportowego),
- prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej mającej na celu informowanie o konsekwencjach nadużywania alkoholu i narkotyków, metodach zapobiegania szkodom zdrowotnym, promocja zdrowego stylu życia.
- tworzenie i utrzymywanie istniejących placówek wsparcia dziennego dla dzieci z grupy zwiększonego ryzyka.

4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych poprzez:

- wsparcie finansowe oddziału leczenia odwykowego,
- realizację programów terapeutycznych,
- podnoszenie kwalifikacji terapeutów,
- kierowanie na badania przez biegłych sądowych lekarza psychiatrę i psychologa,
- wnioskowanie do Sądu Rejonowego w Gryficach o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego,
- udzielanie pomocy psychospołecznej, medycznej i prawnej.

- kierowanie i współpraca z PCPR, w którym znajduje się Punkt Interwencji Kryzysowej.
5. Podejmowanie interwencji i działań kontrolnych w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zasady i warunki korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, art. 18 ust. 1,
 - prowadzenie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - wydawanie opinii w przedmiocie wydawania zezwoleń art.18 ust. 3a
 6. Wspomaganie finansowe działalności instytucji pozarządowych i osób fizycznych związanych statutowo bądź zawodowo z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz narkomanii przez:
 - wsparcie materialne (zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do pracy),
 7. edukacyjne - (dofinansowanie szkoleń i zjazdów trzeźwościowych),
 8. lokalowe – (koszty utrzymania pomieszczeń),
 9. edukacja publiczna w radio i stała współpraca z prasą lokalną (audycje, pogadanki na tematy uzależnień, informacje bieżące).

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,

- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii.

10. Współpraca z organami administracji, dyrekcjami szkół, OPS, Sądem, Prokuraturą, Policją, Poradnią Odwykową, Psychologiem, Lekarzem, Komisjami z sąsiednich gmin.

11. Współpraca z Centrum Integracji Społecznej w celu zapobiegania zagrożeniu wykluczeniem społecznym dla osób uzależnionych.

12. Zakup publikacji i wydawnictw książkowych i przekazywanie dla szkół, Placówek Służby Zdrowia, KA, ZK, do Klubu Abstynenta „Wrzos” w Płotach.

